

تات گلستان

شماره چهاردهم، سال چهارم، زمستان ۱۴۰۳
مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان

نشست رئیس سازمان تات و هیات همراه با استاندار گلستان

سرمقاله

کاشت درخت، یک ابتکار زیست محیطی است که با هدف توسعه فضای سبز، تولید چوب و مقابله با تغییرات اقلیمی اجرا می شود. در ایران این طرح با عنوان «طرح مردمی کاشت یک میلیارد درخت» از سال ۱۳۹۲ آغاز و با مشارکت اقشار مختلف جامعه، دستگاه ها، نهادها و سازمان های مردم نهاد در حال اجرا می باشد. درخت کاری یک موضوع چند وجهی است که باید تمام ابعاد آن مورد توجه قرار گیرد. تولید نهال مرغوب، انتخاب گونه های گیاهی مقاوم به کم آبی، مسائل اقتصادی- اجتماعی، زیست محیطی تأمین آب مورد نیاز برای آبیاری درختان، حفاظت و نگهداری درختان و توجه به جایگاه پژوهش، مهم ترین برنامه در موفقیت این طرح می باشد. هوش مصنوعی می تواند نقش بسیار مهمی در اجرای موفق طرح کاشت یک میلیارد درخت ایفا کند. با استفاده از فناوری های مبتنی بر هوش مصنوعی، می توان فرآیندهای برنامه ریزی، اجرا، نظارت و ارزیابی این طرح را بهینه سازی کرد. از برنامه ریزی و انتخاب مکان های مناسب تا نظارت بر رشد درختان و ارزیابی تأثیرات محیطی با استفاده از این فناوری، می توان کارایی طرح را افزایش، هزینه ها را کاهش و مشارکت مردمی را گسترش داد. ظهور تنش های متعدد (خشکی، سرما و کم بارشی)، تهدیدی برای تولید محصولات زراعی گلستان می باشد. در سال زراعی جاری، بارش ها ۳۵ درصد کاهش داشته، این پدیده موجب عدم جوانه زنی گندمزارهای شمال استان شده است. از طرفی در مقایسه با سال گذشته، هر چند میانگین دما ۲/۳ درجه سانتی گراد سردتر بوده که موجب عقب ماندگی مراحل رشدی محصولات پاییزه شده است؛ اما کماکان افزایش دما (۰/۷ درجه نسبت به بلندمدت) وجود دارد که موجب افزایش تبخیر می شود. در این شرایط لزوم برنامه ریزی دقیق برای مقابله با کم آبی و جلوگیری از کاهش تولید ضروری می باشد. آبیاری مزارع، مصرف کودهای پتاسه و میکرو در جهت جبران تأخیر رشد گیاه، مبارزه با علف های هرز، آفات و بیماری ها از مهم ترین اقدامات تولیدکنندگان در جهت پیشگیری از کاهش تولید می باشد.

علیرضا صابری - رئیس مرکز

در این شماره می خوانیم:

- معرفی واحد آموزشی شهید حاجی کریمی ۲
- گزارش تحلیلی (هرباریوم مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی) ۳
- دستاوردها (معرفی دو رقم کلزا آزاد گرده افشان) ۴
- آموزش (برگزاری دوره کاورزی بدو استخدام) ۵
- عمرانی (عملکرد سه ماهه چهارم) ۶
- کارگاه آموزشی پزشک خاک ۷
- سفر استانی رئیس سازمان تات ۸
- رویدادهای مهم مرکز ۱۱

معاونت آموزش مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گلستان (واحد آموزشی شهید حاجی کریمی)

معاونت آموزش مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گلستان (واحد آموزشی شهید حاجی کریمی) به مساحت عرصه و اعیان ۲/۸ هکتار واقع در بلوار جرجان، جرجان پنجم می‌باشد. این مجموعه در ابتدا متعلق به معاونت امور دام سازمان جهاد سازندگی گرگان و گنبد و کاربری آن در حوزه دامپروری تعریف شده بود. در سال ۱۳۷۸ ساختمان جدید سازمان در جاده‌ی گرگان به کردکوی مورد بهره‌برداری قرار گرفت. ساختمان متعلق به مرکز آموزش جهاد سازندگی واقع در خیابان پنجم آذر گرگان فروخته شد. تمامی وظایف و مأموریت‌های آن به معاونت امور دام انتقال و عرصه‌ی مزبور به مرکز آموزش جهاد سازندگی واگذار گردید. عمده فعالیت‌های این مرکز در دو حوزه آموزش کارکنان و آموزش علمی کاربردی (دو رشته‌ی کاردانی پرورش اسب و کاردانی فرش دست باف) محدود بود.

پس از ادغام دو وزارت خانه‌ی جهاد سازندگی و کشاورزی در سال ۱۳۸۱، مجتمع آموزش جهاد کشاورزی استان گلستان تشکیل گردید. این مجتمع در چهار حوزه (آموزش‌های علمی کاربردی، آموزش‌های رسمی و حرف کشاورزی، آموزش بهره‌برداران بخش کشاورزی و آموزش کارکنان) در دو واحد شهید حاجی کریمی و واحد شهید روحانی فرد کردکوی مشغول به فعالیت گردید. در سال ۱۳۹۲ با ادغام مجتمع آموزش و مرکز تحقیقات کشاورزی، این ساختمان به معاونت آموزش مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی تغییر نام یافت. تربیت تکنسین و کارشناس مورد نیاز بخش کشاورزی به تعداد ۱۵۰۰ نفر از سوابق معاونت آموزش می‌باشد. از سال ۱۴۰۰ این واحد در حوزه تربیت کشاورزان آینده و جوان‌سازی تولیدکنندگان بخش کشاورزی اقدام به پذیرش دانش‌آموز مقطع متوسطه شاخه کاردانش نموده است. در حال حاضر در هنرستان دخترانه رشد گرگان تعداد ۸۰ نفر دانش‌آموز در رشته تولید گیاهان داروئی (۳ مقطع متوسطه) مشغول به تحصیل می‌باشند.

جایگاه هرباریوم مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان

دکتر فاطمه فدائی، پژوهشگر بخش تحقیقات جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری

تعریف هرباریوم:

هرباریوم شامل مجموعه‌ای است از نمونه‌های گیاهی که به روش علمی خشک و آماده‌سازی شده، بر اساس اصول علمی شناسایی و طبقه‌بندی گردیده و در مکانی استاندارد همراه با اطلاعات مربوط به آنها نگهداری می‌گردند.

اهمیت هرباریوم:

امروزه بیش از هر زمان دیگری نقش کلیدی منابع ژنتیکی برای رویارویی با چالش‌های مهم جهانی و منطقه‌ای مانند تغییرات گسترده آب و هوا، امنیت غذایی و ایمنی زیستی، حفاظت از منابع تولید و پایداری منابع طبیعی آشکار شده است؛ لذا اهمیت ایجاد مراکز نگهداری ذخائر ژنتیکی به عنوان منابعی جهت استفاده از ژنوم‌های با ارزش غذایی، دارویی، صنعتی و... در آینده و در درازمدت ثابت شده و از الویت ویژه‌ای در تحقیقات کشورهای توسعه یافته برخوردار است.

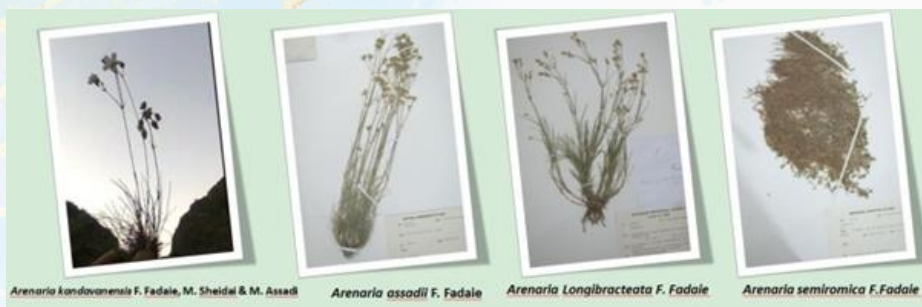
استان گلستان علی‌رغم اینکه تنها ۱/۳ درصد از کل مساحت ایران را به خود اختصاص داده است؛ واجد ۲۴/۳ درصد گونه‌های گیاهی کشور می‌باشد. هرباریوم مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان تنها هرباریوم فعال در استان است که تاکنون با گردآوری بیش از ۱۰۰۰ گونه و نگهداری بیش از ۲۵۰۰ نمونه از سراسر استان، در جایگاه ویژه‌ای قرار دارد. نمونه‌های گیاهی این هرباریوم از مناطق کوهستانی، دشتی، مراتع، جنگل‌ها، تالاب‌ها، حاشیه اراضی زراعی و مناطق بیابانی استان و بعضاً رویشگاه‌هایی از استان‌های همجوار جمع‌آوری گردیده است. بر اساس مطالعات اخیر در هرباریوم، بخشی از گونه‌های انحصاری ایران (گونه‌هایی که رویشگاه‌های شناخته شده آنها در دنیا فقط در ایران است) و همچنین گونه‌های انحصاری استان گلستان (گونه‌هایی که تنها رویشگاه شناخته شده آنها در دنیا در استان گلستان می‌باشد)، جمع‌آوری، شناسایی و نگهداری می‌شوند. هرباریوم مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان آماده همکاری در مطالعات گیاه‌شناسی داخل و خارج کشور می‌باشد.

عمده فعالیت‌های هرباریوم:

۱- تهیه نمونه هرباریومی و ارائه کد هرباریومی، ۲- مستندسازی و نگهداری از نمونه‌های گیاهی ارجاع شده در مطالعات و عملیات متنوع مرتبط با گیاهان در استان، ایران و دنیا، ۳- شناسایی نمونه‌های گیاهی (به شرط مطلوب بودن شرایط تهیه نمونه)، ۴- برگزاری کارگاه‌های آموزشی تخصصی در سطوح مختلف، ۵- همکاری در تکمیل و تأیید مطالعات مربوط به منابع گیاهی در طرح‌های تحقیقاتی، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشگاه‌ها، استعلامات شرکت‌ها و دستگاه‌های اجرایی و...، ۶- مطالعه مستمر فلور استان گلستان در بستر مناسب و ذخیره‌سازی کلیه ذخایر ژنتیکی گیاهی استان و در صورت کشف آرایه‌های گیاهی جدید، معرفی و شناساندن آنها به عالم گیاه‌شناسی، ۷- تبادل نمونه گیاهی با هرباریوم‌های داخلی و خارجی، ۸- ارائه کارگاه‌های فرهنگی جهت نهادینه‌کردن فرهنگ حفاظت از ذخایر ژنتیکی محیط زیست.

دستاوردهای ویژه هرباریوم مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گلستان:

✓ کشف ۵ گونه گیاهی جدید برای عالم گیاه‌شناسی از تیره میخک (Caryophyllaceae) از ایران

✓ تعیین جایگاه حفاظتی ۹۳ گونه گیاهی انحصاری و نادر در استان گلستان

✓ نگارش ۴ جلد از مجموعه وزین و ارزشمند فلور ایران

✓ جمع‌آوری و شناسایی بذر ۴۸ گونه گیاهی انحصاری ایران و استان گلستان جهت نگهداری در بانک ژن منابع طبیعی کشور

کلزای آزاد گرده افشان رقم آوین (SRL-96-11)

سال معرفی: ۱۴۰۳

مجری ملی: حسن امیری اوغان

مجری استانی: کمال پیغامزاده،

ابوالفضل فرجی، مرحوم رحمت الله بهرام

این رقم در سال ۱۴۰۳ بر اساس برنامه به‌نژادی اقلیم گرم و مرطوب شمال کشور و با مشارکت محققین به‌نژادی گروه پژوهشی دانه‌های روغنی بخش تحقیقات زراعی و باغی این مرکز معرفی شد. پس از بررسی در آزمایشات مقدماتی عملکرد و سازگاری در اقلیم گرم و مرطوب شمال در گرگان و ساری رقم آوین با کد لاین SRL-96-11 با شجره $\times$ R401 L22 با داشتن ویژگی‌های تعداد خورجین در بوته بالا، وزن هزاردانه بیشتر، پتانسیل عملکرد بالا و پایداری زیاد در مناطق اقلیم گرم کشور، تحمل خوب به ورس، یکنواختی در رسیدگی، دارا بودن مقادیر بیشتر اسیدچرب تک‌غیراشباعی و مقادیر کمتر اسیدهای چرب چندغیراشباعی، مقدار کمتر گلوکوزینولات، برتری عملکرد دانه و روغن نسبت به شاهد و مناسب برای کشت در مناطق گرم و مرطوب شمال کشور معرفی گردید.

مشخصات	آوین
تیپ رشد	بهاره
نوع رقم	آزادگرده افشان
منشأ	ایران
ارتفاع بوته (cm)	۱۶۳
روز تا رسیدگی	۱۹۲
تعداد خورجین در بوته	۱۷۹
وزن هزار دانه (g)	۴/۲۹
عملکرد دانه (kg/ha)	۳۲۸۳
پایداری عملکرد	زیاد
میزان روغن دانه (%)	۳۶/۷۰
عملکرد روغن (kg/ha)	۱۲۰۵
گلوکوزینولات دانه ($\mu\text{mol/g}$)	۲/۳۸
میزان اسید اروسیک (%)	۰/۳۵۲
واکنش به بیماری اسکروتینیا	نیمه حساس

کلزای آزاد گرده افشان رقم آرتین (SRL-96-17)

سال معرفی: ۱۴۰۳

مجری ملی: حسن امیری اوغان

مجری استانی: کمال پیغامزاده،

ابوالفضل فرجی، مرحوم رحمت الله بهرام

این رقم در سال ۱۴۰۳ بر اساس برنامه به‌نژادی اقلیم گرم و مرطوب شمال کشور و با مشارکت محققین به‌نژادی گروه پژوهشی دانه‌های روغنی بخش تحقیقات زراعی و باغی این مرکز معرفی شد. پس از بررسی در آزمایشات مقدماتی عملکرد و سازگاری در اقلیم گرم و مرطوب شمال در گرگان و ساری رقم آوین با کد لاین SRL-96-17 با شجره $\times$ R401 L56 با داشتن ویژگی‌های تعداد خورجین در بوته بالا، وزن هزاردانه بیشتر، پتانسیل عملکرد بالا و پایداری زیاد در مناطق اقلیم گرم کشور، تحمل خوب به ورس، یکنواختی در رسیدگی، دارا بودن مقادیر بیشتر اسیدچرب تک‌غیراشباعی و مقادیر کمتر اسیدهای چرب چندغیراشباعی، مقدار کمتر گلوکوزینولات، برتری عملکرد دانه و روغن نسبت به شاهد و مناسب برای کشت در مناطق گرم و مرطوب شمال کشور معرفی گردید.

مشخصات	آرتین
تیپ رشد	بهاره
نوع رقم	آزادگرده افشان
منشأ	ایران
ارتفاع بوته (cm)	۱۶۷
روز تا رسیدگی	۱۹۲
تعداد خورجین در بوته	۱۷۹
وزن هزار دانه (g)	۴/۴۰
عملکرد دانه (kg/ha)	۳۲۶۰
پایداری عملکرد	زیاد
میزان روغن دانه (%)	۳۵/۳۰
عملکرد روغن (kg/ha)	۱۱۵۱
گلوکوزینولات دانه ($\mu\text{mol/g}$)	۶/۳۹
میزان اسید اروسیک (%)	۰/۰۵۳
واکنش به بیماری اسکروتینیا	نیمه مقاوم

پنجمین دوره آموزشی ملی کارورزی فراگیران بدو استخدام سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با حضور کاظمی، معاون دفتر منابع انسانی و نوسازی سازمان تات، صابری، رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گلستان و آئینه، معاون توسعه مدیریت و منابع انسانی سازمان جهاد کشاورزی گلستان در واحد آموزش شهید روحانی فرد کردکوی آغاز به کار کرد.

در ابتدای این مراسم، علیرضا صابری رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گلستان گزارشی از وضعیت کشاورزی استان را ارائه نمود. وی ضمن معرفی و بیان فعالیت‌های مرکز در خصوص نقش و جایگاه تحقیقات و آموزش کشاورزی گلستان در حل مشکلات و چالش‌های بخش کشاورزی استان مطالبی را بیان کرد.

کاظمی، معاون دفتر منابع انسانی و نوسازی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از میزبانی مرکز گلستان در اجرای این برنامه آموزشی قدردانی نمود. وی ضمن تشریح برنامه‌های این دوره افزود توانمندسازی نیروی انسانی یکی از برنامه‌های مهم در جهت افزایش بهره‌وری کارمندان می‌باشد. کاظمی، همچنین شرکت در این دوره را از ضروریات و معیار سنجش همکاران بدو استخدام دانست. در ادامه آئینه،

معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی سازمان جهاد کشاورزی گلستان در خصوص تلاش برای تقویت خودباوری و استفاده از توانمندی‌های افراد برای رسیدن به اهداف سازمانی مطالبی را ارائه نمود. وی نقش فراگیران را در تقویت بنیه علمی تحقیقاتی و توسعه کشور ضروری خواند. لازم به ذکر است این دوره برای کارشناسان رشته شغل‌های کارشناس جنگل و مرتع، کارشناس خاک‌شناسی و حاصلخیزی خاک و کارشناس دامپروری در حال برگزاری است که طی مدت یک هفته با مباحث تئوری و عملی آشنا خواهند شد. بازدید از بخش‌ها و ایستگاه‌های تحقیقاتی، از دیگر برنامه‌های این دوره می‌باشد.

همچنین دکتر خمیس آبادی، رئیس مؤسسه علوم دامی کشور، دکتر علیزاده، رئیس مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور، مهندس ضیایی، رئیس بخش رده‌بندی خاک مؤسسه تحقیقات خاک و آب و دکتر قربانی، رئیس مؤسسه تحقیقات پنبه کشور با حضور در دوره به معرفی و شرح وظایف مؤسسات پژوهشی خود پرداختند. در این دوره تعداد ۵۳ نفر پذیرفته‌شدگان آزمون استخدامی سازمان تات به مدت ۵ روز دوره کارآموزی خود را در واحد آموزش کردکوی گذراندند.

بازدید از محل احداث انبار ذخیره بذر ایستگاه تحقیقاتی کشاورزی عراقی محله گرگان و گنبد

بازدید کارشناسان دفتر خدمات فنی سازمان تات از سوله های ذخیره بذر استان امنیت بذر به معنای دسترسی کشاورزان به بذر کافی تمام محصولات به مقادیر مناسب و با کیفیت خوب در همه زمان ها به ویژه در فصل کشت می باشد. کمبود بذر در زمان کشت یا استفاده از بذرهای نامناسب باعث کاهش عملکرد و تولیدات بخش کشاورزی به ویژه کالاهای اساسی، کاهش سود و درآمد کشاورزان و صاحبان مزارع، افزایش واردات بذر کالاهای اساسی و در نهایت، مصرف بیش از حد نهاده ها و منابع طبیعی مانند آب می شود. در راستای تأمین امنیت غذایی و حل چالش های تأمین و توزیع بذر محصولات کشاورزی به ویژه بذر کالاهای اساسی، یکی از موضوعات مهم، استفاده از انبارهای مناسب برای ذخیره هسته های اولیه بذر برای تحویل و توزیع به موقع میان کشاورزان در فصل کاشت می باشد. با توجه به عدم وجود فضای مناسب برای ذخیره بذر در ایستگاه های تحقیقاتی، با پیگیری های متعدد و تلاش های بی وقفه از سوی مدیران مرکز در سالیان متمادی، خوشبختانه با سفر ریاست محترم سازمان تات آقای دکتر گل محمدی و هیأت همراه و بازدید از ایستگاه های تحقیقاتی، این آرزوی دیرینه محقق شد و اعتباری به منظور بازسازی و احداث دو انبار ذخیره هسته های اولیه بذر در ایستگاه های تحقیقاتی گنبد و عراقی محله گرگان تخصیص یافت. پیرو آن کارشناسان دفتر خدمات فنی سازمان تات از انبارهای ذخیره بذر استان و شهرک صنعتی کردکوی بازدید نمودند و بدین ترتیب ساخت انبار ایستگاه های تحقیقاتی، در دستور کار قرار گرفت.

توسعه منبع ذخیره آب مرکز آموزش حاجی کریمی:

جمع آوری آب باران یا آب های سطحی فرایند یا فناوری ساده ای است که برای حفظ آب از طریق جمع آوری، ذخیره، انتقال و تصفیه آب باران که از پشت بام ها، پارک ها، جاده ها، کوچه ها و غیره برای استفاده بعدی ذخیره می گردد بطوری که این عمل یکی از روش های رایج حتی در کشورهای پر باران نیز می باشد. هرچند در شمال استان گلستان هم از قدیم الایام به عنوان یکی از روش های رایج تأمین آب شرب ساکنین تراکمه مورد استفاده قرار می گرفت. در همین راستا با توجه پتانسیل موجود در مرکز آموزش شهید حاجی میرکریمی، اقدام به تعمیر و مرمت حوضچه ذخیره آب با ظرفیت حدود ۵۰۰ مترمکعب گردید که با تکمیل حوضچه و هدایت آب های سطحی برای آبیاری فضای سبز و مزرعه آموزشی دانش آموزان مورد بهره برداری قرار می گیرد.

تعمیر و بازسازی ساختمان های مرکز:

با توجه به مستعمل شدن ابنیه و زیرساخت های عمرانی مرکز و نیاز ضروری به تعمیر و مرمت آنها در سه ماهه منتهی به پایان سال ۱۴۰۳ برخی از ساختمان های مرکز در ایستگاه مراوده تپه، بخش های گیاه پزشکی و بخش زراعی - باغی تعمیر، بازسازی و رنگ آمیزی شدند.

ساماندهی فضای سبز و کشت گیاهان دارویی در مرکز:

در آستانه بهار طبیعت و به منظور حفظ محیط سبز در عرصه ستاد مرکز، گل های زینتی و گیاهان دارویی از جمله گلرنگ، سیاه دانه و... کشت شد. همچنین به مناسبت بزرگداشت هفته منابع طبیعی با حضور رئیس و معاون برنامه ریزی و پشتیبانی و جمعی از همکاران، کاشت نهال در محوطه مرکز صورت گرفت.

کارگاه بین‌المللی آموزشی ظرفیت‌سازی برنامه جهانی پزشک خاک در استان گلستان

کارگاه بین‌المللی آموزشی ظرفیت‌سازی برنامه جهانی پزشک خاک (Soil Doctors) با همکاری سازمان فائو، معاونت آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی، مدیریت آب و خاک سازمان جهاد کشاورزی و مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گلستان در بهمن ماه سال جاری در واحد آموزش شهید روحانی فرد کردکوی برگزار گردید.

پروژه پزشک خاک (Soil Doctors) از برنامه‌های مهم بین‌المللی حوزه خاک است که توسط فائو در ۲۷ کشور جهان در حال انجام است و ایران هم از اردیبهشت ۱۴۰۳ عضو این پروژه شده است.

دکتر ملاح، محقق مؤسسه تحقیقات خاک و آب خانم Thorunn Wolframe، دبیر GSP فائو، آقای Yuxin Tung کارشناس فائو، خانم Carolina Olivera Sanchez، رئیس پروژه پزشک خاک، خانم Janet Nabwami کارشناس فائو به تشریح پروژه پرداخته و مطالب خود را در این حوزه بیان نمودند.

دکتر رحمانی اسدی، رئیس مؤسسه تحقیقات خاک و آب کشور نیز در سخنانی به اهمیت مراقبت از خاک پرداخت.

همچنین دکتر بازرگان، رئیس انجمن علوم خاک ایران در خصوص نقش این انجمن در اجرای پروژه به صورت ویناری سخن گفت.

دکتر طهرانی، دبیر انجمن تولیدکنندگان کود کشور و دکتر اسدی پژوهشگر بین‌المللی کشاورزی حفاظتی نیز به ترتیب به ارائه مدیریت تغذیه گندم و اصول کشاورزی حفاظتی پرداختند.

دکتر برزعلی، رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان در سخنانی با تأکید بر اینکه هسته اولیه توسعه پایدار حفاظت از خاک است؛ به تشریح اقدامات این سازمان در این زمینه پرداخت. وی افزود استان گلستان بیش از ۶۵۰ هزار هکتار اراضی زراعی دارد و این مهم مسئولیت ما را در حفاظت از این خاک ارزشمند چند برابر می‌کند. برزعلی گفت: هسته اولیه توسعه پایدار، حفاظت خاک است و هر فعالیت تولیدی باید مبنایش حفاظت از خاک باشد. اصول ۴۵ و ۵۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که به‌عنوان یک قانون پیشرو شناخته می‌شود، در خصوص حفظ منابع طبیعی و خاک است و این نشان‌دهنده اهمیت و ارزشمندی خاک این ماده حیاتی است.

دکتر نیازی، معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی از میزبانی سازمان و مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی استان گلستان برای این کارگاه بین‌المللی قدردانی نمود. وی افزود اهمیت حفاظت از خاک و لزوم ارتقای حاصلخیزی خاک بر کسی پوشیده نیست. هر فردی در حیطه کاری خود در پیشبرد اهداف پروژه می‌تواند مؤثر و مفید واقع شود. استمرار چنین کارگاه‌هایی در موفقیت پروژه پزشک خاک ضروری است. بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده مقرر است این پروژه در ۹ استان به عنوان پایلوت انجام شود. با توجه به تجربه موفق استان گلستان در سال گذشته که منجر به افزایش عملکرد و درآمد کشاورز منطقه آقای عبادی لک‌زایی شد، این استان به عنوان استان پایلوت کشوری میزبان این رویداد است.

دکتر دواتگر، مدیر کل دفتر امور خاک وزارت جهاد کشاورزی در این کارگاه گفت: پروژه پزشک خاک یک تفاهم‌نامه سه جانبه از سوی تحقیقات، تعاون روستایی و مدیریت آب و خاک است و لزوم همکاری و همراهی این اعضا برای نیل به هدف نهایی که افزایش عملکرد و اقتصاد کشاورز و همچنین کشاورزی پایدار می‌باشد ضروری است.

در روز دوم کارگاه از مزرعه الگوی پزشک خاک آقای عبادی (سال دوم پروژه) در بخش انبارالوم آق‌قلا بازدید بعمل آمد. همچنین از مزرعه کشت حفاظتی آقای کشیری در روستای چهارده شهرستان کردکوی بازدید بعمل آمد و آقای کشیری و دکتر

محمد اسماعیل اسدی محقق مروج بین‌المللی کشاورزی حفاظتی و مجری طرح توضیحات لازم را در این خصوص ارائه، در ادامه به سوالات فراگیران پاسخ دادند. خاطر نشان می‌سازد تعداد ۵۰ نفر فراگیران از ۹ استان کشور به مدت دو روز در این کارگاه حضور داشته‌اند.

سفر معاون وزیر و رئیس سازمان تات به استان گلستان

دکتر غلامرضا گل محمدی، معاون وزیر و رئیس سازمان تات در چهارمین سفر استانی به همراه دکتر سید باقر محمودی، معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی، دکتر کاظم محمدپور، مشاور معاون وزیر و مسئول هماهنگی مؤسسات و مراکز ملی و استانی تات و دکتر کمال قاسمی بزدی مشاور معاون وزیر و مدیر حوزه ریاست سازمان به استان گلستان سفر نمودند. این برنامه با هدف بررسی وضعیت تحقیقات و آموزش بخش کشاورزی استان گلستان و دیدار با مقامات استانی صورت گرفت. در ابتدای ورود به استان گلستان دکتر گل محمدی و هیأت همراه با حضور بر گلزار شهدای شهرستان گرگان و قرائت فاتحه با آرمان‌های شهدای گرانقدر تجدید میثاق نمودند.

جلسه با مدیران مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گلستان و شرکت های دانش بنیان ذیل مرکز رشد

در ابتدای این برنامه دکتر گل محمدی در سخنانی از میزبانی مرکز گلستان قدردانی کرد و با تأکید بر ویژگی‌های منطقه گفت: گلستان به‌عنوان یکی از استان‌های زرخیز و درجه‌یک کشاورزی کشور، در حوزه‌هایی مانند شیلات، منابع طبیعی و کشاورزی به‌دلیل دارا بودن اقلیم چندانگانه، جایگاه ویژه‌ای دارد. گل محمدی هدف از سفر به استان گلستان را دیدار با همکاران و تبیین برنامه‌های توسعه هفتم، شناسایی و احصای زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های موجود در استان، و بهره‌گیری از ظرفیت‌های بخش خصوصی با همکاری ذی‌نفعان برای حل چالش‌های محیطی از جمله بحران آب و کاهش سطح آب چاه‌ها و ... عنوان کرد.

در این سفر دکتر صابری رئیس مرکز ضمن خوشامدگویی به معاون وزیر و رئیس سازمان تات، مهم‌ترین دستاوردهای این مرکز طی دو سال گذشته را می‌توان در سه حوزه زیر برشمرد:

اخذ سند ۶۲ هکتاری ایستگاه تحقیقات کشاورزی گنبد کاووس، احیای واحد آموزش شهید روحانی فرد کردکوی با اجرای دوره‌های ملی بدو استخدام، زمینه‌سازی برای استقرار شرکت‌های دانش بنیان در عرصه‌های تحقیقاتی و آموزشی، درآمدزایی از طریق کشت و کار اراضی زیر مجموعه مرکز و عدم اجاره اراضی.

دیدار با استاندار گلستان

دکتر گل محمدی رئیس سازمان تات در دیدار با استاندار گلستان به نقش محوری این سازمان به‌عنوان مغز متفکر و تصمیم‌ساز وزارت جهادکشاورزی اشاره و بر لزوم افزایش ضریب نفوذ اقدامات پژوهشی و بهره‌گیری از ظرفیت سه بازوی بخش خصوصی، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی تأکید کرد. وی همچنین تصریح کرد: فعالیت‌های پژوهشی باید مسئله‌محور باشد و از انجام کارهای موازی اجتناب شود. رئیس سازمان تات بر نگاه ویژه این سازمان به ارائه کارکردهای تخصصی در مراکز استانی تأکید کرد و خواستار مشارکت بخش‌های خصوصی برای رفع چالش‌های موجود شد.

علی اصغر طهماسبی استاندار گلستان نیز در این نشست ضمن اشاره به وجود عقب‌ماندگی‌های تاریخی در بخش کشاورزی استان، بر اهمیت تحقیق و پژوهش‌های بنیادی برای حل این مشکلات تأکید کرد. وی فرسودگی زیرساخت‌های مرکز تحقیقاتی استان و عدم تناسب آن با فناوری‌های روز را از مهم‌ترین چالش‌های حوزه تحقیقات دانست و خواستار پیگیری و تخصیص ردیف اعتباری استانی برای بهبود این زیرساخت‌ها شد. استاندار گلستان همچنین از افزایش اعتبارات فناوری و نوآوری در استان به میزان ۱۰۰۰ میلیارد تومان خبر داد و از برنامه‌ریزی برای تشویق و افزایش تعداد واحدهای فناور در مراکز تحقیقاتی استان سخن گفت. در پایان جلسه دو طرف بر اهمیت همکاری‌های گسترده برای پیشبرد اهداف توسعه‌ای و فناورانه استان تأکید نمودند.

دیدار معاون وزیر جهاد کشاورزی با آیت الله نورمفیدی نماینده ولی فقیه در استان گلستان

حضرت آیت الله نورمفیدی نماینده ولی فقیه در استان گلستان و امام جمعه گرگان، در نشست با معاون وزیر و رئیس سازمان تات، بر ضرورت تحول شگرف در دانش و تحقیقات برای پیشرفت ایران، مشابه کشورهای متری، تأکید کرد. نماینده ولی فقیه، تحول بنیادین در دانش و تحقیقات کشاورزی را کلید پیشرفت کشور دانسته و بر لزوم ایجاد تحول اساسی در این حوزه، هم‌تراز با کشورهای پیشرو، تأکید کردند. امام جمعه گرگان با اشاره به اهمیت کشاورزی در استان، احیای کشت پنبه و افزایش سطح زیرکشت آن را از اولویتهای اصلی برشمرد. وی همچنین ضمن انتقاد از برخی باورهای غلط کشاورزان، مانند سوزاندن کاه و کُش و ... این اقدام را مضر برای منابع خاک و مواد آلی موجود در آن دانست و آن را مغایر با توسعه پایدار کشاورزی کشور عنوان کرد.

دکتر گل محمدی ضمن ابراز خرسندی و اشراف نماینده ولی فقیه به مسائل کشاورزی منطقه در سخنانی گفت: گلستان به‌عنوان یکی از استان‌های زرخیز و درجه‌یک کشاورزی کشور، در حوزه‌هایی مانند شیلات، منابع طبیعی و کشاورزی به‌دلیل دارا بودن اقلیم چندانگانه، جایگاه ویژه‌ای دارد. معاون وزیر جهاد کشاورزی، استان گلستان را قطب کشاورزی کشور و دارای جایگاه ممتاز در تولید محصولات راهبردی دانستند.

بازدید از ایستگاه تحقیقات کشاورزی گنبد کاووس و حضور در جلسه شورای اداری شهرستان گنبد کاووس

دکتر گل محمدی در دومین روز سفر، از ایستگاه تحقیقات کشاورزی گنبد کاووس بازدید نمود. در این برنامه که آقار کاکلی نماینده مردم گنبد در مجلس شورای اسلامی و فرماندار ویژه شهرستان گنبد معاون وزیر را همراهی می‌نمودند بازدید از کلکسیون ارقام معرفی شده غلات، مزرعه تولید هسته‌های اولیه بذر، آزمایشات و مزرعه تولیدی چغندر قند پاییزه از مهمترین برنامه‌های معاون وزیر بود. در ادامه گل محمدی و هیأت همراه در جلسه شورای اداری شهرستان در محل سالن کنفرانس فرمانداری گنبد حاضر شدند و ایشان به فرماندار ویژه شهرستان و نماینده مردم شریف گنبد کاووس در مجلس شورای اسلامی بابت انتخاب ایستگاه تحقیقات کشاورزی شهرستان گنبد کاووس در بین حدود ۴۷۰ ایستگاه و پایگاه‌های تحقیقاتی شادباش عرض نمودند. وی افزود ایستگاه تحقیقات کشاورزی گنبد کاووس پتانسیل بالایی به‌ویژه در زمینه تولید بذر دارد که با بازسازی زیرساخت‌های این ایستگاه و با تکمیل سوله ذخیره بذر می‌توان به بهره‌وری حداکثر ظرفیت تولید رسید و در ادامه مقرر گردید سوله موجود در ایستگاه با تخصیص اعتبار از سوی سازمان تات به عنوان انبار ذخیره بذر مورد بازسازی قرار گیرد.

تکریم و دیدار معاون وزیر جهاد کشاورزی با خانواده شهید محمد اسماعیل صلیبی

غلامرضا گل محمدی با حضور در منزل شهید محمد اسماعیل صلیبی، ضمن تکریم همسر و فرزندان گرانقدر این شهید بزرگوار در سخنانی گفت: میراث گران‌بهای شهید، ایثارگران و جانبازان استقلال و امنیت امروز ماست. وی افزود باید با تلاش و کوشش فراوان، پاسدار این فداکاری‌ها باشیم. مسئولیت سنگینی بر دوش ماست تا آرمان‌های والای این عزیزان را حفظ کنیم.

غلامرضا گل محمدی رئیس سازمان تات در نشست با دکتر شتایی رئیس دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان از انعقاد تفاهم‌نامه‌ای میان بنیاد ملی علم، وزارت علوم و سازمان تات خبر داد که به منظور حمایت از تحقیقات و پایان‌نامه‌های دانشجویی و فرصت‌های پسادکتری تنظیم شده است. براساس این تفاهم‌نامه، اعتبارات این طرح‌ها به‌صورت ۵۰ درصد از سوی بنیاد ملی علم، ۲۵ درصد از سوی وزارت علوم و ۲۵ درصد از سوی سازمان تات تأمین خواهد شد؛ این حمایت‌ها مشروط به تمرکز بر حل چالش‌های کشاورزی در پژوهش‌ها خواهد بود.

شعبان شتایی رئیس دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان نیز در این دیدار بر اهمیت استفاده از ظرفیت‌های پژوهشی در قالب مدیریت یکپارچه تحقیقات و آموزش تأکید کرد. وی با اشاره به پیشینه دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گلستان به‌عنوان قدیمی‌ترین دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی کشور، وجود زیرساخت‌های مناسب این دانشگاه را زمینه‌ای برای گسترش همکاری‌های متقابل دانست. شتایی افزود: بهره‌گیری از ظرفیت‌های تحقیقاتی و آموزشی در قالب مدیریت یکپارچه می‌تواند نقش مؤثری در توسعه و حل چالش‌های بخش کشاورزی داشته باشد.

بازدید از ایستگاه‌های گرگان و چالکی

معاون وزیر و هیات همراه با حضور در ایستگاه تحقیقات عراقی محله گرگان از پروژه‌های غلات با موضوع معرفی ارقام گندم نان، پروژه‌های دانه‌های روغنی، امکان‌سنجی کشت گیاهان علوفه‌ای پاییزه، ژرم پلاسما باقلا و نقش باقلا در امنیت غذایی و تأمین جیره طیور و انبارهای نگهداری و بوجاری بذر بازدید نمودند. همچنین ایشان در ادامه از پروژه تولید دام سبک پربازده در ایستگاه تحقیقات چالکی بازدید نموده و از نزدیک در جریان فعالیت‌های پژوهشی این ایستگاه شامل پرورش دام سبک و فعالیت‌های شرکت‌های دانش‌بنیان قرار گرفت.

بازدید از واحد آموزش شهید روحانی فرد کردکوی و نشستی با کارکنان معاونت آموزش مرکز

در بخش پایانی حضور دکتر گل محمدی در استان، ایشان از امکانات و ظرفیت‌های واحد آموزشی کردکوی بازدید نمودند. دکتر صابری رئیس مرکز، واحد فوق را بزرگترین مجموعه آموزشی غرب استان معرفی کرد و افزود این مجموعه یک ظرفیت کم‌نظیر از لحاظ امکانات آموزشی، رفاهی، خوابگاهی و ورزشی بوده که همه ساله میزبان شایسته دوره‌های آموزشی بین‌المللی، ملی، منطقه‌ای و استانی می‌باشد و در همین خصوص به اجرای سه دوره آموزشی ویژه کارشناسان بدو استخدام در سال ۱۴۰۲ و سه دوره کارشناسان بدو استخدام برای سال جاری را از دیگر فعالیت‌های این واحد می‌توان اشاره نمود.

رئیس سازمان تات به بهره‌برداری از امکانات و ظرفیت‌های آموزشی و تحقیقاتی استان تأکید و افزود واحد آموزش کردکوی نقش تأثیرگذاری در توسعه آموزش‌های کشاورزی در منطقه دارد. وی همچنین دارا بودن ۱۴۰ هکتار اراضی زراعی تولیدی - آموزشی و حوضچه‌های پرورش ماهی نقش مهمی در تولید محصولات کشاورزی و امنیت غذایی دارد. رئیس سازمان تات اجرای بیشتر برنامه‌های آموزشی و ترویجی، برگزاری کارگاه‌های تخصصی برای تقویت، توسعه و ارتقای سطح دانش و مهارت کشاورزان و بهره‌برداران با همکاری سازمان جهاد کشاورزی استان و سازمان تات در جهت بهره‌برداری بهینه از ظرفیت‌های این واحد آموزشی تأکید نمود.

دکتر گل محمدی در پایان پیگیری تا حصول نهایی پروژه‌های نیمه‌تمام با محوریت ایستگاه تحقیقات گنبد و به‌سازی انبار بذر ایستگاه تحقیقات عراقی محله، حضور بیش از پیش و اشاعه نقش تحقیقات در جامعه توسط محققان و اعضاء هیأت علمی و ایجاد نظم و انضباط و ساماندهی به ادوات و ماشین‌های موجود در ایستگاه‌ها و مراکز را خواستار شد.

بازدید دبیر نظارت و ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت عتف در استان گلستان و تیم همراه از مرکز رشد واحدهای فناوری کشاورزی

پس از نشستی با ریاست مرکز تحقیقات و آموزش، معاونین پژوهشی و برنامه‌ریزی، محبوبی جهت ارزیابی از مرکز رشد واحدهای فناوری کشاورزی و تیم همراه به‌اتفاق مدیران مرکز از چهار واحد فناوری مستقر در ستاد مرکز، یک واحد مستقر در ساختمان کارخانه نوآوری و واحدها، هسته‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در ساختمان اصلی مرکز رشد واقع در ایستگاه تحقیقات چالکی بازدید به عمل آمد. طی حضور ایشان در واحدهای فوق، مدیران هسته‌ها و واحدها، شرح حال کاملی از وضعیت جاری را گزارش نموده و گفتگوی جامعی بین تیم بازدیدکننده و مدیران شرکت‌ها صورت پذیرفت. در پایان، محبوبی و تیم همراه از محصولات شرکت‌ها و واحدهای فناوری بازدید که طی آن، مدیر مرکز رشد توضیحات لازم را برای معرفی محصولات شرکت‌ها بیان کرد.

حضور رؤسای مؤسسات تحقیقاتی در دوره آموزشی بدو استخدام در واحد آموزش شهید روحانی فرد کردکوی استان گلستان

به‌منظور معرفی و شرح وظایف مؤسسات پژوهشی، رؤسای مؤسسات تحقیقاتی علوم دامی، جنگل‌ها و مراتع، خاک و آب و پنبه کشور در واحد آموزش کشاورزی شهید روحانی فرد کردکوی حضور پیدا کردند.

خمیس‌آبادی رئیس مؤسسه علوم دامی کشور ضمن معرفی مؤسسه تحقیقات علوم دامی در مورد جایگاه و اهمیت دامپروری در ایران همچنین بررسی سیاست‌های کلان کشور در حوزه دامپروری مطالبی ارائه نمود. علیزاده رئیس مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور درمورد اهداف و وظایف مؤسسه مطالبی را بیان نمود. وی دستیابی به دستاوردها و فناوری‌های نوین در زمینه

کنترل عوامل خسارت‌زا به پوشش‌های گیاهی در عرصه‌های منابع طبیعی را از مهم‌ترین وظایف مؤسسه ذکر نمود. وی انجام برنامه‌های پژوهشی در حوزه حفاظت، اصلاح، احیا، توسعه و بهره‌برداری از منابع طبیعی را از مهم‌ترین برنامه‌های مؤسسه ذکر نمود. ضیایی رئیس بخش رده‌بندی خاک مؤسسه تحقیقات خاک و آب مهم‌ترین وظایف مؤسسه را برنامه‌ریزی تحقیقات و مطالعات مربوط به خاک، آب و گیاه در سطح کشور با همکاری واحدهای سازمانی ذی‌ربط بر اساس سیاست‌ها و راهبردهای برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، وزارتخانه متبوع و سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی ذکر نمود. وی بیابان‌زایی را شکل پیشرفته‌ی تخریب سرزمین عنوان کرد و گفت: زمانی که منابع آبی و خاکی ارزش خود را از دست می‌دهند و خاک در حال شور شدن و سطح آب در حال افت کردن باشد؛ یعنی پدیده بیابان‌زایی به وجود آمده است.

قربانی رئیس مؤسسه تحقیقات پنبه کشور استان گلستان را یکی از مهم‌ترین اقلیم برای کشت پنبه دانسته و افزود رویکرد سازمان تات در خصوص تحقیقات کاربردی و هماهنگی با سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی سه مأموریت اصلی ذیل در دستور کار مؤسسه تحقیقات پنبه بوده که شامل تهیه بذور اصلاح شده ارقام تجاری، معرفی ارقام جدید پنبه و فعالیت‌های پژوهشی می‌باشد. خاطرنشان می‌سازد تعداد ۵۳ نفر پذیرفته‌شدگان آزمون استخدامی سازمان تات به مدت ۵ روز دوره کارآموزی خود را در واحد آموزش کردکوی گذراندند.

برنامه‌های آموزش‌های مهارتی مرکز گلستان برای فرمانده تیپ ۲۳۰ گرگان تبیین شد

هادی مهدیان رئیس اداره بهره‌برداران معاونت آموزش مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان در دیدار با سرهنگ علی‌اکبر عرب فرمانده تیپ ۲۳۰ گرگان، اهداف، برنامه‌ها و فرایند برگزاری برنامه مهارت‌آموزی سربازان و مشارکت با قرارگاه فوق را در محل پادگان گرگان بیان کرد. وی در خصوص مسیر دستیابی به اهداف ارتقای کمی و کیفی آموزش‌های کشاورزی و هدایت سربازان آموزش‌دیده برای ایجاد اشتغال در بخش کشاورزی پس از پایان دوره خدمت وظیفه مسائلی را بیان نمود.

فرمانده تیپ ۲۳۰ ضمن تقدیر از برنامه‌های انجام شده، با اشاره به ظرفیت و عرصه‌های واگذار شده برای اجرای این مهم از جمله گلخانه متعدد، مزارع

گیاهان دارویی و... در خصوص دستاوردهای ارزشمند این پروژه اطلاعات مبسوطی را بیان کرد و همچنین با توجه نتایج مثبت و استقبال سربازان و خانواده‌های ایشان، در خصوص طرح‌های توسعه آن سخنان خود را ارائه نمود.

افتخارات

اعضاء هیأت علمی و محققان این مرکز در دستاورد ملی برتر کشوری در هفته پژوهش ۱۴۰۳ تحت عنوان توسعه کشت پاییزه چغندر قند در مناطق مستعد کشور: راهکار مؤثر به منظور افزایش بهره وری آب و افزایش تولید شکر به عنوان مجری مشارکت داشته‌اند.

دکتر علیرضا صابری

دکتر نوراله تازیکه

دکتر سعید یار احمدی

انتشارات مرکز در زمستان ۱۴۰۳

ردیف	عنوان	کتاب/مجله/ دستنامه	نویسندگان/ مترجمین
۱	راهنمای کاربردی مدیریت علف های هرز	کتاب	معصومه یونس آبادی، حبیب اله کشیری و لیلا حبیبیان
۲	Effects of Drought Stress on the Quantitative and Qualitative Yield of Forage Faba Bean Varieties (Vicia faba L.).	Romanian Agricultural Research	Esmaili khanbehbin, H., Dadashi, M.T., Feyzbakhsh, M.T., Sheikh, F.; Nakhzari Moghadam, A
۳	Effect of Sowing Date and Plant Density on Quantitative and Qualitative Yield of Brown Mustard (Brassica juncea) Under Saline and Non-Saline Soil Conditions.	Romanian Agricultural Research	Amiri, H., Ajamnoruzi, H., Feyzbakhsh, M.T., Dadashi, M.R.
۴	تأثیر متقابل سامانه های آبیاری و روشهای کاشت برنج بر انتشار گاز متان در مزارع شالیزاری	نشریه علمی پژوهشی: آبیاری و زهکشی ایران	لیدا اسدی، مجتبی خوشروش، محمود رائینی سرجاز، علیرضا کیانی
۵	نقش و مشارکت مردم در کاهش دورریز خانگی مواد غذایی	مجله علمی ترویجی مدیریت ضایعات و پسماندهای کشاورزی	مسعود هاشمی شهرکی، جلال محمد زاده، مانا مشکور

سال چهارم، شماره چهاردهم، زمستان ۱۴۰۳

مدیر مسئول: علیرضا صابری؛ سردبیر: محمدعلی آقاجانی
همکاران این شماره: بهروز محسنی، محمد حسن پناه، فاطمه شیخ،

مینا غزائی‌یان، قاسم خدری، عطیه صفر تژاد

مدیر داخلی: نورا... تازیکه صفحه آرایی: علیرضا برسلانی

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی

کدپستی: ۴۹۱۵۶۷۷۵۵۵ تلفن: ۳۲۱۶۲۰۷۰ (۰۱۷)

www.ganrrc.org.ir